gemeente Brunssum

Kermis Brunssum

beleidsinhoudelijke analyse

2025-2030

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE **2**

1. PROJECTGEGEVENS **3**

2. PROJECTBESCHRIJVING **4**

2.1. AANLEIDING - START 4
2.2. PROBLEEMSTELLING 4
2.3. DOELSTELLING 4
2.4. RESULTAAT 5
2.5. AFBAKENING EN SCOPE 5
2.6. STAKEHOLDERS 5

3. PLAN VAN AANPAK **6**

4. HISTORIE EN ONTWIKKELING KERMIS BRUNSSUM **7**

4.1. CONCEPT VAN DE KERMIS 7
4.2. AMBITIES GEMEENTE EN STAKEHOLDERS 7
4.3. ORGANISATIE VAN HET KERMISEVENEMENT 7
4.4. COÖRDINATIE TIJDENS HET KERMISEVENEMENT 8
4.5. ERVARINGEN VAN BETROKKEN PARTIJEN 8

5. WEERGAVE BEVINDINGEN ANALYSE **9**

5.1. MAATSCHAPPELIJKE WAARDE KERMIS 9
5.2. KERMISTRENDS 9
5.3. BETAALREKENING 9
5.4. PERSONELE INZET 9
5.5. FINANCIËN 10
5.6. OPTIES EN ALTERNATIEVEN 13

6. ADVIES **14**

6.1. BEVINDINGEN 14
6.2. ADVIES 14
6.3. UITVOERING ADVIES 14
6.4. FINANCIËLE DOORKIJK 15
6.5. VERVOLG 15

BIJLAGEN **16**

MOTIE **16**

BEGROTING, RESILIATIE EN RUIMTE PRODUCT KERMIS 2022-2024 ..... **17**

IST-SITUATIE **18**

THEMATISCH VERDIEPINGSOVERLEG **19**

DESKRESEARCH **21**

BENCHMARK **25**

BIBLIOGRAFIE **25**

1. Projectgegevens

Projectnaam	Kermis Brunssum – beleidsinhoudelijke analyse 2025-2030
Initiatiefnemer	Gemeente Brunssum – Portefeuillehouder Hugo Janssen
Onderdeel van programma	9 Economie en Toerisme
Productnummer	340002
Zaaknummer	202404221
Ambtelijk opdrachtnemer/ Projectmanager	Tim de Beijer
Ambtelijk opdrachtgever	Afdelingshoofd ROV - Patricia Rompen

2. Projectbeschrijving

2.1. Aanleiding - Start

Twee keer per jaar staat Brunssum in het teken van gezelligheid, sfeer en attracties. Tijdens de voorjaars- en najaarskermis komt het Koutenveld tot leven door diverse kermisattracties.

De Voorjaarskermis vindt plaats in het eerste weekend na Pinksteren, terwijl de Najaarskermis elk jaar op de eerste zondag in oktober begint.

De officiële opening van de kermis vindt plaats op vrijdag om 16:00 uur, doorgaans verricht door een wethouder. De openingstijden zijn als volgt:

- Vrijdag: 16:00 – 23:00 uur
- Zaterdag t/m maandag: 14:00 – 23:00 uur
- Dinsdag: 14:00 – 22:00 uur

De kermis in Brunssum kende in haar orginele opzet een teruglopende interesse, behoefte en daarmee bezoekersprofiel. De kermis heeft last van concurrentie, zoals pretparken en evenementen. Andere factoren die meespelen in de teruglopende interesse zijn: hoge kosten en agressie-incidenten. Het aantal inschrijvingen van kermisexploitanten staat onder druk. Kermissen hebben moeite om zich staande te houden c.q. verder door te ontwikkelen.

Sinds 2024 is er echter wel een sterke verbetering te zien in de kwaliteit van de Brunssumse kermis. Er is hard gewerkt aan de algemene veiligheid, het aanvullende randprogramma en de entertaining. Ook is er geïnvesteerd in een intensieve samenwerking met een externe partner.

Deze situatie brengt uitdagingen met zicht mee, waaronder de vraag op welke wijze de kermis in Brunssum in de toekomst vormgegeven dient te worden. Dit was de aanleiding om deze beleidsmatige analyse uit te voeren.

Bij deze beleidsinhoudelijke analyse is de motie van Burger Belangen Brunssum lijst Palmen van 7 november 2023 - Marktgelden: afschaffen inschrijfgelden voor kermissen (XT-33), welke unaniem aangenomen is - (zie bijlage op p.12 van 22) meegenomen.

2.2. Probleemstelling

Kan, en zo ja hoe, gemeente Brunssum het voortbestaan van de kermis waarborgen op de middellange termijn (2025-2030), rekening houdend met toenemende kosten voor energie en beveiliging, en welke beleids- en financiële maatregelen zijn hiervoor noodzakelijk?

2.3. Doelstelling

Een beleidsinhoudelijke analyse van de kermis voorzien van een doorkijk naar de middellange termijn (2025-2030) betreffende het voorbestaan van de kermis in Brunssum. Onderdeel van deze analyse is ook een financiële doorkijk op dit onderwerp. In 2025 hebben we voor de kermis in Brunssum een stip op de horizon over waar we met de kermis naartoe willen. Blijft die en zo ja in welke mate? En wat gaan we – op basis van de ervaringen in de pilotjaren – doen met de standplaatsgelden?

2.4. Resultaat

Het resultaat van deze analyse is een concreet en onderbouwd beleidsinhoudelijk advies voor gemeente Brunssum om het voortbestaan (en onder welke condities) van de kermis op de middellange termijn (2025-2030) te kunnen waarborgen.

2.5. Afbakening en scope

Binnen de gemeente Brunssum worden de dossiers kermis en markt vaak in een adem genoemd. Mede omdat beide dossiers overkoepelende uitdagingen kennen. Echter richt deze beleidsinhoudelijke zich niet tot het dossier markt.

2.6. Stakeholders

Bij dit dossier zijn de volgende stakeholders betrokken:

Intern:
Bestuurlijk: Hugo Janssen, wethouder en portefeuillehouder dossier kermis

Afdelingen ROV, OR, F&C en MO, o.a.:

- Patricia Rompen — afdelingshoofd ROV
- Tim de Beijer — ambtelijk opdrachtnemer/ beleidsmedewerker economie
- Freek Posthuma — markt- kermismeester/ openbare ruimte
- Patrick Goosen — accountmanager economie en toerisme
- Remco van der Steen — programmamanager centrum
- Alexander Gelissen — procesregisseur fysieke leefomgeving
- Peter Loock — financieel adviseur
- Daphne Vinken — evenementencoördinator

Overig:

- Inwoners gemeente Brunssum
- Gemeenteraad Brunssum
- Swinkels amusement — operationele kermisexploitant

3. Plan van aanpak

Voor deze analyse is de huidige situatie in kaart gebracht, aangevuld met een beknopte deskresearch naar externe trends en ontwikkelingen. Ook is een benchmark uitgevoerd bij de gemeenten Landgraaf en Voerendaal om inzicht te krijgen in kosten, beleidskeuzes en resultaten.

Binnen de organisatie zijn diverse disciplines (economie, markt en kermis, Financiën, openbare ruimte en maatschappelijke ontwikkeling) betrokken via interne overleggen. Daarnaast heeft er regelmatig afstemming plaatsgevonden met de verantwoordelijk portefeuillehouder.

Op basis van deze input zijn verschillende toekomstscenario's ontwikkeld, inclusief een financiële doorrekening, voor de periode 2025–2030.

De beleidsmatige analyse en (financiële) doorkijk naar de middellange termijn (2025-2030) voor de kermis in Brunssum zal via een collegevoorstel in december 2025 aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming.

4. Historie en ontwikkeling kermis Brunssum

4.1. Concept van de kermis

De kermis in Brunssum dient een gevarieerd programma voor jong en oud aan te bieden. Voor kleuters zijn er attracties als de carrousel, babyvliegtuigjes en touwtje-trek. Kinderen van 6 t/m 12 jaar kunnen genieten van familieritten. De jeugd van 12 t/m 18 jaar vindt meer uitdaging in spectaculaire attracties, terwijl jongvolwassenen zich kunnen vermaken met kans- en behendigheidsspelen. Het aanbod wordt compleet gemaakt met diverse lekkernij kramen.

De Voorjaarskermis vindt jaarlijks plaats in het eerste weekend na Pinksteren. De Najaarskermis vindt jaarlijks plaats op de eerste zondag in oktober. Beide kermissen duren 5 dagen.

Naast het reguliere kermisprogramma wordt ieder jaar een aanvullend randprogramma georganiseerd. Het programma start op vrijdag met de officiële opening door de wethouder, op deze dag worden ook verschillende gratis kaartjes uitgedeeld. Op zaterdag is er volop kinderentertainment. Zondag staat in het teken van de familiedag. Maandag wordt er een prikkelarme kermis aangeboden, speciaal voor bezoekers die gevoelig zijn voor prikkels, gevolgd door een optreden en loterij. Dinsdag sluit de kermis af met speciale acties en een optreden van een (semi) bekende Nederlander.

In de week voorafgaand aan de kermis worden bonnenboekjes verspreid onder basisschool-leerlingen en kinderen woonachtig in Brunssum. In totaal worden 3000 bonnenboekjes gedrukt. De boekjes bevatten zowel het kermisprogramma, als kortings- en actievouchers.

Muziek en geluid een belangrijk onderdeel van de beleving en sfeer. Tegelijkertijd is het noodzakelijk om duidelijke randvoorwaarden te stellen om overlast te voorkomen. Het geluidsniveau op de kermis mag in totaliteit niet hoger zijn dan 75 dB. Ook is de kermis voorzien van omheining waardoor tweewielers worden geweerd én er is een gratis fietsenstalling.

4.2. Ambities gemeente en stakeholders

De kermis in Brunssum staat bekend als een veilige, overzichtelijke en gezinsvriendelijke kermis. Met duidelijke afzettingen, een EHBO-post en een gratis fietsenstalling. De ambitie is gericht op behoud en versterking van dit imago, met groei indien mogelijk, maar altijd vanuit de basis van een stabiele, aantrekkelijke kermis op het Koutenveld.

4.3. Organisatie van het kermisevenement

Tot en met 2024 was de organisatie van de Brunssumse kermissen volledig in handen van de gemeente. Vanaf 2025 is er gekozen voor een nieuwe werkwijze, waarbij de taken en verantwoordelijkheden worden verdeeld tussen de gemeente en een externe dienstverlener (momenteel Swinkels Amusement). Daarbij zijn de exploitanten ook zelf verantwoordelijk voor de organisatie en financiering van het randprogramma. Wel is de kermismeester hier nauw bij betrokken om de kwaliteit te waarborgen. Hiermee behoudt de gemeente zelf altijd de eindregie.

Swinkels Amusement verzorgt daarnaast de promotie van de kermis. Dit omvat onder andere het plaatsen van driehoeksborden en het beheer van de Facebookpagina.

De kermismeester is wel nog verantwoordelijk voor de inschrijving en de plaatsing van exploitanten.

De gemeente behoudt de verantwoordelijkheid voor een aantal taken. Zo zorgt de gemeente voor het verlenen van de vergunningen, het plaatsen van advertenties in lokale weekbladen, de communicatie via gemeentelijke sociale mediakanalen en het toezicht op naleving van wet- en regelgeving evenals de borging van openbare orde en veiligheid.

4.4. Coördinatie tijdens het kermisevenement

Verschillende partners maken samen de kermis mogelijk door samen verschillende activiteiten uit te voeren. Zo begeleiden gecertificeerde beveiligers de bezoekersstromen en signaleren onveilige situaties. Straatcoaches zijn aanwezig om de sociale veiligheid te waarborgen en jongeren preventief te begeleiden bij mogelijke overlast. Daarnaast is er structureel contact met de politie, zodat bij incidenten snel kan worden ingegrepen.

De technische veiligheid van attracties wordt gecontroleerd en continu gemonitord, terwijl vrije routes voor brandweer, ambulance en hulpdiensten worden gewaarborgd door een juiste plaatsing van kramen en voorzieningen.

Het Koutenveld is omheind met hekken en beschikt over één hoofdentree, twee nooduitgangen en een speciale doorgang voor salonwagens en bevoorrading. Bij de hoofdentree houden beveiligers permanent toezicht, controleren bezoekers en bewaken het juiste gebruik van vervoersmiddelen zoals rolstoelen en kinderwagens.

4.5. Ervaringen van betrokken partijen

De vernieuwde opzet van de kermis heeft geleid tot een zichtbare verandering in het type bezoekers en hun beleving. Waar de kermis voorheen voornamelijk jongeren trok die regelmatig voor overlast zorgden, zien we nu een duidelijke verschuiving naar gezinnen, ouders en grootouders met kinderen. Bezoekers waarderen met name de veiligheid op het terrein, het aantrekkelijke programma en de betaalbare prijzen

Er worden geen bezoekerstelling gehouden, maar op basis van observaties kan worden gesteld dat gemiddeld circa 2.000 unieke bezoekers per dag de kermis bezoeken.

Exploitanten geven aan tevreden te zijn over de huidige aanpak. Vooral de nadruk op veiligheid, overzichtelijkheid en randvoorwaarden wordt positief gewaardeerd. Wel uiten exploitanten hun zorgen dat een volledige uitbesteding aan een commercieel kermisbureau de huidige positieve ontwikkeling kan ondermijnen. Zij vrezen dat hierbij de lokale verankering, de balans tussen exploitanten en de betrokkenheid van de gemeente verloren kan gaan.

5. Weergave bevindingen analyse

5.1. Maatschappelijke waarde kermis

We kunnen constateren dat de Brunssumse kermis de laatste edities volwaardig georganiseerd is. Het terrein op de Koutenveld heeft volgestaan met attracties, er waren verschillende faciliteiten zoals beveiliging, EHBO en een bewaakte fietsenstalling én er was aandacht voor verschillende vormen van entertainment. Het is van cultreel, economisch en sociaal maatschappelijk belang om deze ingeslagen weg voort te zetten.

De kermis is een laagdrempelige ontmoetingsplek waar gezinnen, jongeren en ouderen samenkomen. Het versterkt de sociale cohesie en draagt bij aan een gevoel van gemeenschap. Ook is de kermis een waardevolle traditie die generaties verbindt en onderdeel uitmaakt van het lokale culturele erfgoed.

Vanuit sociaal maatschappelijk oogpunt is het behoud van de kermis echter wel wenselijk. De kermis is inmiddels cultureel erfgoed. Door het behoud van de kermis blijft een lokale traditie en cultuuruiting behouden, wat bijdraagt aan de identiteit van Brunssum.

5.2. Kermistrends

Uit de benchmark (pagina 26) blijkt dat gemeenten verschillende keuzes maken in de vormgeving en organisatie van de kermis.

Zo heeft gemeente Voerendaal ervoor gekozen de kermis volledig af te schaffen. De teruglopende belangstelling, de hoge gemeentelijke bijdrage en het uitblijven van een volwaardig aanbod maakten het niet langer haalbaar. De gemeente focust zich sindsdien op andere evenementen, zoals de jaarmarkt.

Gemeente Landgraaf kiest juist voor het behouden en versterken van de kermis. In drie dorpskernen wordt jaarlijks één kermis georganiseerd. Deze wordt volledig uitbesteed aan een professionele kermisorganisatie. Kermisexploitanten betalen geen standplaatskosten, enkel hun energieverbruik.

5.3. Betaalrekening

Op het verzoek van de afdeling Financiën en Control is recent opdracht verstrekt aan de externe uitvoerings- en organisatie partij Swinkels Amusement teneinde het beheer/ control van de kermisactiviteitencomité bankrekening over te nemen van de gemeente Brunssum. Hiermee worden de risico’s met betrekking tot deze rekening op de juiste plaats belegd. Gemeente Brunssum beschikt momenteel niet meer over een aanvullende bankrekening die nodig is voor activiteiten met betrekking tot de kermis.

5.4. Personele inzet

Met de kermis gaat ook ambtelijke capaciteit gemoeid. Globaal worden de volgende taken uitgevoerd door gemeente Brunssum:

- **Beleidsmatige taken**: monitoring en indien nodig het bijstellen van het beleid én verantwoording van het product kermis. Deze werkzaamheden worden momenteel uitgevoerd door de afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling en Vastgoed.
- **Organisatorische taken**: afstemming gedurende de voorbereidingsfase (afstemming over de organisatie van de desbetreffende kermis editie) en na afloop van een kermis (evaluatie) met de externe uitvoerings- en organisatie partij (momenteel Swinkels Amusement). Deze werkzaamheden worden uitgevoerd door de Kermismeester vanuit de afdeling Openbare Ruimte.
- **Operationele taken**: voor, tijdens en na de kermis zijn er verschillende werkzaamheden, van operationele aard, die uitgevoerd dienen te worden (werkzaamheden worden uitgevoerd aan de hand van een jaarplan/ overzicht). Plaatsen van borden, gereed maken van het Koutenveld, hand en spandiensten in algemene zin, etc. Deze werkzaamheden worden uitgevoerd door de Kermismeester vanuit de afdeling Openbare Ruimte.

De huidige werkzaamheden voor de organisatie van én invulling voor, tijdens en na de kermis zijn momenteel belegd bij de Kermismeester. Indien wordt vastgehouden aan de kermis in de huidige vorm dan is er geen sprake van ingrijpende wijzigingen en zal er niet veel veranderen aan de te verrichten werkzaamheden. Dit houdt dus echter wel het behoud van de huidige ambtelijke capaciteit gemoeid met het dossier kermis in. Wel zijn een aantal (financiële) zaken, zoals het beheer van de bankrekening, recent overgedragen naar de exploitant. Op deze wijze blijft de rolverdeling zuiver.

5.5. Financiën

De tijd dat gemeente winst maakt op, of quitte speelt met, het organiseren van de kermis ligt achter ons. In de begroting is jaarlijks een bedrag van € 27.602, - opgenomen aan inkomsten inschrijfgelden. De afgelopen jaren zijn kermisexploitanten bij wijze van pilot vrijgesteld hiervan. De gederfde inkomsten zijn daarmee tijdelijk gedekt uit het Corona Crisis en Herstel fonds. Aanvullend is er jaarlijks structureel € 15.544, - begroot voor het product kermis.

Er is sinds 2019 sprake van een structureel begrotingstekort doordat de gerealiseerde lasten op het product hoger zijn dan de baten. Dit tekort bedroeg aanvankelijk in 2019, €9.000, in de jaren na Covid, €15.000 per jaar en is opgelopen naar circa €30.000 per jaar. Redenen zijn de fors opgelopen kosten voor onder andere de organisatie, energie en beveiliging.

2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tekort €9.000 vanwege teruglopende standplaats-inkomsten	Geen kermis vanwege covid-19	Tekort €15.000 vanwege teruglopende standplaats-inkomsten	Tekort €15.000 vanwege teruglopende standplaats-inkomsten	Tekort €30.000 vanwege teruglopende standplaats-inkomsten en opgelopen kosten	Tekort €30.000 vanwege teruglopende standplaats-inkomsten en opgelopen kosten

De totale kosten voor het organiseren van de kermis lopen de laatste jaren op van €60.000 richting €80.000 - €90.000 per jaar.

Let wel: bovenstaande geeft een vertekend beeld doordat er sprake was van incidentele middelen uit het Crisis en Herstelfonds enerzijds en op grond van het coalitieprogramma (actie 44, faciliteren markt en kermis) anderzijds.

Aan de lastenzijde staan kosten externe inhuur voor operationele organisatie en beveiliging, representatiekosten, algemene goederen en diensten, elektriciteit, waterverbruik, schoonmaak en advertentie-en reclamekosten. Deze kosten zijn in de afgelopen jaren toegenomen.

Aan de batenzijde staat een bijdrage van €250 die alle kermisexploitanten betalen als "servicekosten". Energiekosten wordt gedeeltelijk (stroomverbruik overdag), via een derde partij, 1 op 1 doorberekend aan de exploitanten, hier is geen "verdienmodel" aan gekoppeld. De volledige stroomkosten worden echter niet gedekt door deze bijdrage van de kermisexploitanten.

Product Kermis 2024

Kostensoort	Kostensoortnaam	Begroting 2024	Realisatie 2024	Ruimte 2024		*Omschrijving kostensoort*
435101	Externe inhuur	0	18.081,74	-18.081,74		*Inhuur externe uitvoeringspartner(s)*
438000	Representatiekosten	3.135,00	1.950,65	1.184,35		*Officiële representatie namens B&W*
438103	Aankoop overige goederen/diensten	7.739,00	36.735,93	-28.996,93		*Legeskosten, materiaal, tenten, EHBO, toiletten, beveiliging, hekwerken,*
438121	Elektriciteit	11.667,00	29.174,54	-17.507,54		*Vaste elektriciteitskosten*
438123	Waterverbruik	2.051,00	546,92	1.504,08		*Waterverbruik kermisexploitanten*
438200	Onderhoudskosten	258,00	0	258,00		*Klein onderhoud*
438205	Uitbesteed onderhoud-schoonmaakwerk	8.274,00	0	8.274,00		*RD4*
438210	Huur (onroerende en roerende goed.)	8.779,00	0	8.779,00		*Niet van toepassing*
438264	Advertentie- en reclamekosten	5.122,00	3.785,00	1.337,00		*Reclamecampagne werkzaamheden*
438265	Promotiekosten	45.000	0	45.000		*Incidenteel budget vanuit de gemeenteraad voor de doorontwikkeling van de markt en kermis.*
438901	Stelpost taakstelling	0	0	0		*Wordt geen gebruik van gemaakt*
837005	Staangelden kermis	0	0	0		*Incidenteel Kwijtgescholden*

838121	Elektriciteitsverkoop	- 3.879,00	- 11.991,69	8.112.69		*Elektriciteit doorberekend aan kermisexploitanten*
		€ 88.146,00	**€ 78.283,09**	**€ 9.862,91**		

Zie pagina 18 voor de productbegroting, 2022 t/m 2024.

Als onderdeel van deze beleidsanalyse heeft, i.s.m., de afdeling F&C een financiële analyse plaatsgevonden van het product Kermis. Hieruit wordt voorgesteld om de begrotingsposten en kostensoorten op het product via de 1e Berap 2026 te actualiseren, zodat ze weer zuiver zijn en in lijn met de huidige praktijk. Dit betreft:

- Aframing van de standplaatsgelden naar € 0
  - *Structureel afschaffen inschrijfgelden kermisexploitanten.*
- Aframing van de onderhoudskosten naar € 0
  - *Ondergebracht bij verantwoordelijkheid externe uitvoeringspartner partner.*
- Aframing van de taakstelling naar € 0
  - *Post komt te vervallen. Niet meer relevant.*
- Aframing van de huurkosten naar € 0
  - *Post komt te vervallen. Niet meer relevant.*
- Handhaven van de bijdrage van derden à € 15.000
  - *Bijdrage van € 250 per kermisattractie, per kermis (schatting 30 attracties per kermis).*
- Bijstelling elektriciteit naar € 12.000
  - *Bijstelling gebaseerd op analyse F&C a.h.v. daadwerkelijke verbruik.*
- Bijstellen externe inhuur naar € 0
  - *Budget verplaatst naar Aankoop overige goederen en diensten.*
- Bijstellen aankoop overige goederen en diensten naar € 55.000
  - *Verhogen post i.v.m. het onderbrengen inhuur externe uitvoeringspartner.*
- Bijstellen Representatiekosten naar € 1.000
  - *Bijstelling op basis van daadwerkelijke kosten.*
- Bijstellen Waterverbruik naar € 1.000
  - *Verlaagd naar realistische begroting.*
- Bijstellen Uitbesteed onderhoud-schoonmaakwerk naar € 5.000
  Verlaagd naar realistische begroting.
- Bijstellen Advertentie- en reclamekosten naar € 4.000
  - *Verlaagd naar realistische begroting.*

Product Kermis vanaf 2026

Voor 2026 is er incidenteel budget gereserveerd in de begroting voor het product kermis. Vanaf 2027 is dit niet meer het geval en dient er een (structurele) oplossing gevonden te worden.

Kostensoort	Kostensoortnaam	Begroting 2026		*Omschrijving kostensoort*
438000	Representatiekosten	1.000,00		Bijeenkomsten met exploitanten
438103	Aankoop overige goederen/diensten	55.000,00		*Legeskosten, materiaal, tenten, EHBO, toiletten, beveiliging, hekwerken, externe uitvoeringspartner*
438121	Elektriciteit	12.000,00		*Elektriciteit kermisexploitanten*
438123	Waterverbruik	1.000,00		*Waterverbruik*
438205	Uitbesteed onderhoud-schoonmaakwerk	5.000,00		*Uitbesteed onderhoud-schoonmaakwerk kermisterrein tijdens en na de kermis*
438264	Advertentie- en reclamekosten	4.000,00		*Reclamecampagne werkzaamheden*
838206	Bijdrage van derde	-15.000		*Bijdrage van € 250 per kermisattractie, per kermis*
		€ 63.000,00		

5.6. Opties en alternatieven

Onderstaand zijn de verschillende opties en alternatieven globaal weergeven.

- **Behoud kermis huidige vorm en geen bijstelling kosten**. Echter zonder financiële bijstelling naar de feitelijke situatie anno 2025 zal er jaarlijks een te kort ontstaan op het product kermis van € 47.456. Dit bedrag is € 63.000 minus € 15.544 (structureel begroot).

- **Behoud kermis huidige vorm en bijstellen kosten.** Bijstelling van het product Kermis aan zowel baten- als lastenzijde teneinde dit product in lijn te brengen met de feitelijke en voorziene situatie.

- **Frequentie kermis terugbrengen naar eenmaal per jaar.** Echter komt hiermee de continuïteit van de kermis onder druk te staan. De kermis in Brunssum valt in een cyclus die de exploitanten binnen onze regio afleggen. Stap je uit deze cyclus, dan zal de organisatie steeds lastiger worden.

- **Volledig afschaffen van de kermis.** Deze optie is onwenselijk. Vanuit sociaal maatschappelijk oogpunt biedt de kermis aanzienlijke meerwaarde. De kermis bevordert sociale ontmoeting en saamhorigheid, houdt tradities levend en biedt laagdrempelig vermaak voor verschillende leeftijden.

6. Advies

6.1. Bevindingen

Geconcludeerd is dat de kermis in Brunssum voor een aantal uitdagingen staat. Dit wordt veroorzaakt door toenemende concurrentie, stijgende kosten en verminderde deelname van kermisexploitanten. De tijd dat de gemeenten winst maken op of quitte speelt met het organiseren van kermissen is voorbij.

Vanuit sociaal maatschappelijk oogpunt biedt de kermis echter aanzienlijke meerwaarde. Teneinde een tweetal kermissen per jaar te kunnen blijven faciliteren, zal structureel budget gereserveerd moeten worden.

6.2. Advies

Na de analyse van de huidige situatie, fieldresearch bij vergelijkbare kermissen in de regio en externe trends en ontwikkelingen te onderzoeken, is het volgende advies opgesteld:

- **Behoud en waar mogelijk gestaag uitbouwen van de kermis in Brunssum op basis van continuering van de samenwerking met Swinkels Amusement als externe uitvoerings- en organisatiepartner met jaarlijkse monitoring.**
  Bijstelling van het product Kermis aan zowel baten- als lastenzijde (via de begroting 2027) teneinde dit product in lijn te brengen met de feitelijke en voorziene situatie.

- **Structureel afschaffen van de standplaatsgelden voor kermisexploitanten teneinde een levensvatbare en attractieve kermis te kunnen blijven aanbieden aan de inwoners van Brunssum.**

- **Contractueel vastleggen van de vigerende afspraken tussen gemeente Brunssum en Swinkels Amusement in een (intentie-)overeenkomst.**

6.3. Uitvoering advies

Het opvolgen van bovengenoemd advies is mogelijk met (financiële) investeringen in (structurele) kostenverlaging voor kermisexploitanten én het creëren van aanvullende waarde voor bezoekers. Omdat de kermis in Brunssum een lange traditie kent (cultureel erfgoed) en een toegankelijke vorm van vermaak voor de inwoners is, is het van belang de kermis aan te houden.

- Standplaatsgelden: het incidenteel afschaffen van de standplaatsgelden (2023 t/m 2025) is een stap in de goede richting. Om de continuïteit van de kermis te waarborgen dient deze afschaffing van structurele aard te zijn. Echter kan er vanaf 2026 géén gebruik meer gemaakt worden van het Corona noodfonds, om deze kosten te financieren dient de gemeente de productbegroting bij te stellen. Belangrijk is om de kermisexploitanten proactief te informeren over dit beleidsplan om hiermee een krachtig signaal af te geven.
- Uitbesteden: de uitbesteding aan Swinkels Amusement als externe uitvoerings- en organisatiepartner heeft zijn vruchten afgeworpen. Het uitspreken van een intentie, om bij goed functioneren, een lange termijn samenwerking aan te gaan, versterkt de onderhandelpositie richting kermisexploitanten én zorgt voor continuïteit. Wel dient er na iedere kermis een evaluatie plaats te vinden. Deze intentie en afspraken dienen in een intentieovereenkomst vastgesteld te worden.

- Samenwerking: het blijven/ opnieuw opzoeken van de samenwerking met lokale horeca en verenigingen om de kermis te integreren met andere belanghebbenden. Dit vergroot de aantrekkingskracht voor de bezoekers en zorgt dat de lokale ondernemer/ vereniging mee kan profiteren van een actieve kermis. Hierbij zijn koppelkansen mogelijk.
- Innovatie en creativiteit: door de bezoekers van de kermis te blijven verrassen zal de animo van de bezoekers, en de kermisexploitanten, hoog blijven. Het succes van het optreden van verschillende artiesten is hier een goed voorbeeld van. Er dient (in samenwerking met Swinkels Amusement) halfjaarlijks geïnventariseerd te worden naar (eenmalige) out-off-the-box attracties, optredens van artiesten en aanvullende acties voor (met name) kinderen. Deze halfjaarlijkse inventarisatie vindt momenteel ook al plaats en wordt uitgevoerd door de kermismeester.

Gemeente Brunssum zal dus moeten doorpakken om het behoud en een indien mogelijk een gestage groei van de kermis te kunnen realiseren. Deze aanpak zal leiden tot hogere jaarlijkse kosten (financiële doorkijk). Echter zal een florerende kermis een positieve bijdrage leveren aan aspecten als beleven, recreëren en amusement van Brunssumse inwoners. Ook zullen bezoekers van de kermis bijdragen aan positieve neveneffecten bij de lokale ondernemers/ horeca.

Als “tegenprestatie”, maar vooral om de kermis in Brunssum toegankelijk te houden voor iedereen, dient er een begrenzing te zijn voor met betrekking tot de hoogte van de ticketprijzen. Geadviseerd wordt op de huidige prijsafspraken (maximaal €5 per attractie en €2,50 kinderattractie) in 2025 te handhaven én vervolgens jaarlijks te evalueren of bijstelling op basis van inflatiecorrectie (max. 5%) noodzakelijk is. Hiermee hanteert gemeente Brunssum, in vergelijk met andere Parkstad gemeente (zie benchmark), een coulant ticketprijzenbeheer.

6.4. Financiële doorkijk

- Structureel aframen van inkomsten uit standplaatsgelden ad €27.602 per jaar.
- Minimaal handhaven van de € 250,- per kermis aan Bijdrage van Derde (servicegeld).
- Actualisering van de begroting kermis zoals op pagina 9 van de 25 aangegeven. Per saldo €63.000 per jaar, wat betekend een bijstelling met een bedrag van €47.456.

Deze verhoging van het saldo zorgt ervoor dat de kermis, als cultureel erfgoed, in Brunssum op een volwaardige manier blijft bestaan. Ook is er hierdoor ruimte om waar mogelijk te blijven innoveren, waardoor we een volwaardige en verassende kermis kunnen blijven garanderen.

6.5. Vervolg

Deze beleidsmatige analyse heeft een looptijd van 2025 – 2030. De voorgestelde financiële aanpak zal via de begroting 2027 worden doorgevoerd. Voor het einde van de looptijd van deze analyse dient opnieuw geanalyseerd te worden hoe gemeente Brunssum de voortgang van de kermis wil inrichten.

Bijlagen

Motie

BBB Lijst Palmen, 7 november 2023, Marktgelden: afschaffen inschrijfgelden voor kermissen (XT-33), unaniem aangekomen.

De raad van de gemeente Brunssum, bijeen op dinsdag 7 november 2023.

Constaterende dat:

- Het aantal inschrijvingen van kermisexploitanten terugloopt;
- De kermissen last hebben van toegenomen concurrentie zoals pretparken evenementen;
- De indexering voor 2024 op 3,1 % is vastgesteld.

Overwegende dat:

- De rol van de gemeentelijke overheid juist steeds groter is geworden en deze plek extra zwaar weegt in deze onzekere tijden van verschillende crisissen, zoals de koopkrachtcrises en crises op het gebied van inkomen dat steeds verder onderdruk staat bij inwoners van de gemeente.
- Er voor 2024 wederom hoge kosten te verwachten zijn voor kermisexploitanten;
- Kermissen gezien moeten worden als een te beschermen en in stand te houden cultuurevenement;
- Bij veel aanmelders van exploitanten, kan worden uitgebreid van het Koutenveld naar de Oude Markt.
- De exploitanten kunnen enkel en alleen allen gratis komen met hun attracties. Onder voorwaarden dat wel de attractie prijzen (iets omlaag) worden aangepasten voor armlastige kinderen een aantal malen gebruik vrij zijn, bijvoorbeeld door een door de gemeente te verstrekken "rittenkaart" met aantal vrije attracties erop.

Verzoekt het college:

- Voor het jaar 2024 de inschrijfgelden voor kermissen en markten af te schaffen
- Dit incidenteel ten laste te brengen van het crisis herstelfonds
- Vóór 2025 de raad een structurele optie voor te leggen

Begroting, resiliatie en ruimte product Kermis 2022-2024

Product	Productnaam	Kostensoort	Kostensoortnaam	Begroting 2022	Realisatie 2022	Ruimte 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023	Ruimte 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Ruimte 2024
340002	Kermis	435101	Externe inhuur	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
340002	Kermis	438000	Representatiekosten	3.135,00	2.795,00	340,00	3.135,00	3.022,94	112,06	3.135,00	1.950,65	1.184,35
340002	Kermis	438103	Aankoop overige goederen/diensten	7.739,00	24.998,48	-17.259,48	7.739,00	50.821,60	-43.082,60	7.739,00	54.817,67	-47.078,67
340002	Kermis	438121	Elektriciteit	11.667,00	13.579,41	-1.912,41	26.143,00	23.732,59	2.410,41	11.667,00	29.174,54	-17.507,54
340002	Kermis	438123	Waterverbruik	2.051,00	601,35	1.449,65	2.051,00	959,76	1.091,24	2.051,00	546,92	1.504,08
340002	Kermis	438200	Onderhoudskosten	258,00	0,00	258,00	258,00	0,00	258,00	258,00	0,00	258,00
340002	Kermis	438205	Uitbesteed onderhoud-/schoonmaakwerk	8.274,00	4.870,83	3.403,17	8.274,00	0,00	8.274,00	8.274,00	0,00	8.274,00
340002	Kermis	438210	Huur (onroerende en roerende goed.)	8.779,00	0,00	8.779,00	8.779,00	0,00	8.779,00	8.779,00	0,00	8.779,00
340002	Kermis	438264	Advertentie- en reclamekosten	5.122,00	7.527,50	-2.405,50	5.122,00	5.619,54	-497,54	5.122,00	3.785,00	1.337,00
340002	Kermis	438265	Promotiekosten	0,00	0,00	0,00	15.000,00	0,00	15.000,00	45.000,00	0,00	45.000,00
340002	Kermis	438901	Stelpost taakstelling	0,00	0,00	0,00	-2.171,00	0,00	-2.171,00	0,00	0,00	0,00
340002	Kermis	837005	Staangelden kermis	-27.602,00	-19.187,00	-8.415,00	-27.602,00	0,00	-27.602,00	0,00	0,00	0,00
340002	Kermis	838121	Elektriciteitsverkoop	-3.879,00	-4.049,75	170,75	-3.879,00	-9.917,28	6.038,28	-3.879,00	-11.991,69	8.112,69
340002				15.544,00	31.135,82	-15.591,82	42.849,00	74.239,15	-31.390,15	88.146,00	78.283,09	9.862,91
				15.544,00	31.135,82	-15.591,82	42.849,00	74.239,15	-31.390,15	88.146,00	78.283,09	9.862,91

Ist-situatie

De ist-situatie met betrekking tot de kermis in Brunssum ziet er als volgt uit:

- Frequentie kermis 2x per jaar (1e week na Pinksteren en 1e weekend in oktober).
- Problemen met terrein waarna verplaatst naar Koutenveld.
- Exploitanten kunnen zich voor 1 of 3 jaar aanmelden en betalen servicekosten (€250), standgelden* en doen een bijdrage aan reclamebudget.
- Dalende lijn qua aantal inschrijvingen exploitanten waarna samenwerking met kermisexploitant Swinkels in 2023 is aangegaan.
- Wegens COVID-19 en vandalisme zijn de kosten van de kermis aanzienlijk gestegen (o.a. door omheining van het terrein en extra beveiliging).
- (Werk)Budget €15.000 + standgelden* per jaar.
- Voorwaarde exploitanten maximale prijs van €5 per rit.
- Concurrentie o.a. voorjaarskermis Geleen.

**standgelden afgeschaft voor '23 & '24*

In de begroting is jaarlijks een bedrag van € 27.602, - begroot aan inkomsten inschrijfgelden (product 340002 Kermis).

Thematisch verdiepingsoverleg

(1)

Kermismeester & economische zaken.

Doelstelling: inventariseren ist-situatie, ophalen ervaringen, trends en ontwikkelingen en bespreken inhoud plan van aanpak:

- Momenteel geen beleidsstuk waarlangs operationeel gewerkt wordt.
- Momenteel geen standgeld
  - Wel €250 bijdrage per exploitant voor algemene kosten.
  - En €100 bijdrage per exploitant voor promotie kosten.
    - Deze gelden worden direct ingezet om de genoemde faciliteiten te bekostigen.
- Indien standgeld weer ingevoerd wordt levert dit +/- €12.000 per kermis op.
  - Echter, vinden exploitanten het dan niet meer interessant en zullen ze waarschijnlijk afhaken.
- De kermis in Brunssum valt in een cyclus die de exploitanten binnen onze regio afleggen.
  - Om de continuïteit te bewaken is het niet verstandig om uit deze cyclus (voorjaar + oktober) te stappen.
- Verplaatsen naar andere locatie i.v.m. stroom, veiligheid en ruimte niet mogelijk.
- Weinig (lokale) horecagelegenheden direct op en of naast de kermis.
  - Zorgt indirect voor aanvullende kosten. Bijvoorbeeld plaatsen toiletten.
  - Zorgt indirect voor minder aanloop.
- Kermis omheind met hekwerken i.v.m. vandalisme/ overlast.
  - Dit brengt (hoge) beveiligingskosten met zicht mee.
- 120 ambtelijke uren nodig voor de voorbereiding en het organiseren van de (2) kermissen (Kermismeester).
  - Dit is zonder de operationele invulling gedurende de evenementen.
- Er zijn ook private aanbieders die gemeente ontzorgen met de invulling en organisatie van de kermis. Dit lijkt echter geen succesvolle constructie.
- Afgelopen kermis editie (voorjaar 2024) had een goede bezetting.
  - Er is nog ruimte voor (een paar) aanvullende attracties.
    - Bijvoorbeeld om één echte topattractie toe te voegen.
      - Kosten topattractie €5.000 a €7.000.
- Optreden Boer Harm voorjaarkermis 2024 groot succes.
  - 2.000/ 2.500 bezoekers tijdens optreden.
    - Boer Harm heeft met name “fans” in de leeftijdscategorie 5 – 15 jaar. (Uitermate geschikt kijkende naar de doelgroep)

(2)
Kermis meester en economische zaken:

Doelstelling: bespreken bevindingen deskresearch en benchmark.

- Samenwerking. De samenwerking met Swinkels Amusement loopt goed, Swinkels onderhoud het contact met de verschillende kermisexploitanten én zorgt ervoor dat er een passende en diverse groep aan attracties aanwezig is.
    - Voorheen was dit een taak van de kermismeester. Hier was hij gemiddeld 5 á 6 uur per week mee bezig.
    - Momenteel is er een piek vooraf en tijdens de kermis, maar zijn er aanzienlijk minder uren nodig voor de voorbereiding. Wel is de kermismeester nog regelmatig aanwezig op de kermis zelf én is die het smeermiddel tussen Swinkels Amusement, de kermisexploitant en de gemeente.
    - Een kermismeester óf evenementen coördinator zal altijd benodigd blijven om alle belangen op een praktische manier te behartigen.
    - Momenteel is er géén behoefte om een samenwerking met een andere partij te verkennen.
    - Kermisexploitanten betalen geen standplaatsgelden meer.
        - Wél betalen kermisexploitanten €250 + €100 reclamekosten + aanvullende kosten voor onder andere energie (dit regelt Swinkels Amusement rechtstreeks met de exploitanten).
        - Afgelopen kermis +/- 30 kermisexploitanten
- Kosten. De kosten om de kermis te organiseren zijn de laatste jaren stevig toegenomen. Een van de belangrijkste oorzaken zijn de beveiligingskosten.
- Invoering standplaatsgelden. De Kermismeester raadt ten sterkte af. De kermis in Brunssum ‘leeft’ momenteel weer. Een belangrijke reden hiervan is volgens de Kermismeester is de afschaffing van de standplaatsgelden. De animo van de kermisexploitanten zal naar verwachting sterk afnemen indien deze gelden weer worden ingevoerd.
- Ticketprijs. Brunssum hanteert een maximum tickettarief van €5 voor attracties voor volwassenen en €2,50 voor attracties voor kinderen. Indien er meer kaartjes in een keer aangeschaft worden door een klant, dan kan de prijs zakken tot €2 voor attracties voor kinderen. Als extra aanvulling worden er (door de gemeente) op scholen zogenaamde bonnenboekjes uitgedeeld. Hiermee kunnen kinderen één gratis versnapering krijgen en twee attracties gratis bezoeken. Het nog verder verlagen van deze maximumprijzen zal hoogstwaarschijnlijk leiden tot minder animo van kermisexploitanten om aanwezig te zijn op de kermis in Brunssum.
- Om de animo van de kermis te vergroten is er in het verleden geprobeerd de kermis te combineren met het oktoberfeest. Zonder succes. Met name vanuit praktisch oogpunt.
- Per kermis wordt er gekeken of er mogelijkheden zijn om een of meerdere artiesten/ acts in te huren ter verhoging van het entertainment en om meer. Dit wordt gefinancierd door de reclame bijdragen van de kermisexploitanten zelf.
- Iedere kermis wordt geëvalueerd samen met Swinkels en de kermisexploitanten.

Deskresearch

Er heeft een compacte deskresearch plaatsgevonden waarmee inzichten zijn opgedaan over de trends en ontwikkelingen met betrekking tot de kermis.

De tijd dat gemeenten winst maken op de kermis is wel voorbij
Gemeente Weert beschikt over de op een na grootste kermis van Nederland. Bezoekers weten de kermis al jaren in grote getalen te vinden. Echter, waar de kermis voorheen geld opleverde voor de gemeente, kost het nu geld. Iets dat vragen oproept.

Met 130 attracties beschikt Weert over een divers aanbod aan kermisattracties. Opeenvolgende kermismeesters hebben niet alleen ingezet op groei, maar tevens op verbetering van de kwaliteit.

Weert kiest er al decennia voor om een relatie op te bouwen met exploitanten. Wie zijn attractie goed onderhoudt, zich aan afspraken houdt en vriendelijk is richting bezoekers, krijgt met voorrang de kans het volgende jaar terug te keren.

Ook is er oog voor nieuwkomers. Het kan gebeuren dat een nieuwkomer met beeldbepalend ‘grootvermaak’ alleen het symbolische bedrag van 1 euro betaalt in Weert. Volgens de gemeente zijn „symbolische pachtprijzen in enkele gevallen nodig” om spectaculaire attracties binnen te halen.

Wil een grote attractie dan nog kunnen draaien, dan moet de pacht omlaag. Exploitanten hoeven in Weert ook elektriciteit en water niet apart af te rekenen. Juist grote attracties slurpen veel stroom.

Toch hield Weert tot voor kort geld over aan de organisatie van de kermis. In 2017 lagen de opbrengsten nog 10 procent hoger dan de kosten. Een jaar later werd quitte gespeeld. Maar in 2019 was er voor het eerst sprake van een tekort.

In 2022 (de eerste volwaardige kermis na de coronacrisis) moest Weert per standplaats 1.075 euro bijleggen.

De tijd dat gemeenten winst maken op een kermis is wel voorbij. De kosten stijgen al jaren harder dan de opbrengsten. Kermissteden zouden moeten overwegen het vertier structureel te subsidiëren. Of het systeem van Weert met maximum ritprijzen moet (deels) op de schop.

Subsidiëren is voor Weert ‘vooralsnog’ geen optie. Maar draai het ook om, de kermis trekt veel bezoekers naar Weert die de economie aanjagen. Kortom, behoud van de kermis zou ook wat waard moeten zijn.

Voor de komende editie zijn de pachtprijzen en de maximale ritprijzen verhoogd. Weert heeft desondanks nog steeds voor bezoekers een van de goedkoopste kermissen.

(Schmidt, 2024)

Kermis onder druk? In Limburg valt het mee.

Kermissen in Limburg staan vooral in kleine dorpen onder druk, maar in grotere steden blijven ze populair. Hoewel het aantal kermissen sinds de Covid-19 pandemie in de meeste gemeenten

stabiel is gebleven, zijn er in sommige plaatsen minder kermissen vanwege financiële omstandigheden. Alternatieve kermissen zonder attracties worden steeds vaker georganiseerd door lokale partijen. Grote kermissen zoals in Weert en Geleen trekken nog steeds veel bezoekers.

- **Groei**: in sommige gemeente groeit de omvang van de kermis. De toename wordt gedeeltelijk verklaard door Covide-19: inwoners bezoeken activiteiten in de buurt meer. Maar of deze ontwikkeling zich doorzet, is de vraag.
- **Afname**: de voornaamste reden dat kermissen verdwijnen is omdat exploitanten te weinig opbrengsten genereren.
- **Exploitatie**: de kosten (energie, vervoer) zijn hoog. Exploitanten kunnen het op een gegeven moment niet meer opbrengen als er geen ander geld of tegemoetkoming komt.
- **Alternatieve kermis**: een kermis waarbij de rol van de gemeente (als organisator) naar de achtergrond schuift, komt steeds vaker voor. Veel gemeenten besteden de evenementen uit aan een exploitant, en leggen de organisatie bij lokale partijen zoals horeca, stichtingen of verenigingen.
- **Sociale cohesie**: in Roermond bemoeit de gemeente zich alleen nog met de kermis in de stad zelf en in Swalmen. De andere wijken en kernen krijgen van de gemeente geld om hun eigen invulling te geven aan de kermis. Veelal zonder attracties en "ter bevordering van de sociale cohesie".
- **Combi-evenement**: op verschillende plekken wordt er gebroken met de zelfstandige kermis en wordt het onderdeel van een groter evenement. In Beek en Sittard worden kermissen bijvoorbeeld gekoppeld aan andere feesten, zoals in Sittard bij het Oktoberfeest en de Sint Rosakermis.

(Schreuder, 2023)

Kermissen in dorpen dreigen te verdwijnen
In gemeente Wijchen (41.000 inwoners, gelegen in Gelderland), staat de kermis (zoals in veel gemeente) onder druk door stijgende kosten en dalende bezoekersaantallen.

Dat concludeert onderzoeksbureau Droogh Trommelen en Partners (DTNP), dat door gemeente werd gevraagd om onderzoek te doen naar het toekomstperspectief van de dorpskermissen.

Het advies: verdubbeling van de gemeentelijke subsidie, vereenvoudiging van de vergunningverlening en samenwerking met exploitanten. Hoewel deze maatregelen de situatie kunnen verbeteren, biedt het geen garantie op lange termijn.
Aanleiding voor het onderzoek is de huidige staat waarin de kermiswereld verkeert. Het wordt steeds lastiger om een winstgevende kermis te organiseren, vooral in kleinere plaatsen. De organisatoren van dorpskermissen merken dat het steeds lastiger wordt om een grotere attractie te boeken of dat exploitanten zich op het laatste moment terugtrekken.

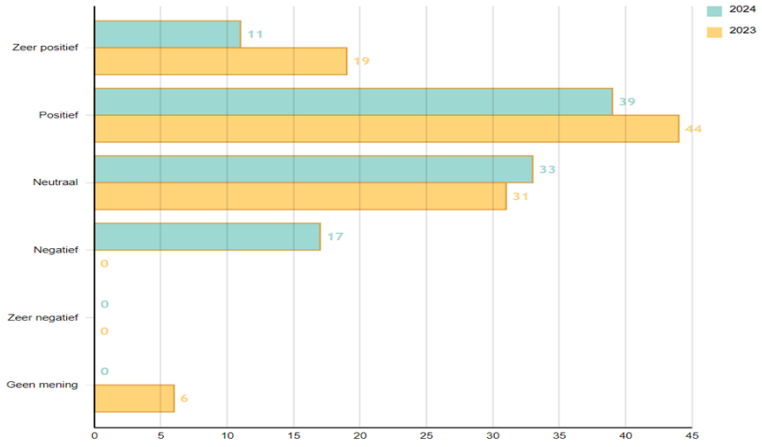
- **Toekomstbeeld niet rooskleurig:** naast hogere exploitatiekosten, ingegeven door hogere kosten voor energie, transport en onderhoud, hebben de dorpskermissen steeds meer concurrentie te dulden. Andere vormen van vermaak (speeltuinen, attractieparken, gaming en streaming) houden de jeugd van de kermis weg. Daarnaast is het voor exploitanten aantrekkelijker om op een grotere kermis te staan, zijn mensen mobieler geworden, waardoor afstanden tot grotere kernen relatief kleiner worden en neemt de kermispopulatie in de dorpen af door vergrijzing.

- **Aanbevelingen:** organisatoren van de kermissen in de dorpen kunnen meerdere acties ondernemen om te voorkomen dat de dorpskermissen straks voorgoed verleden tijd zijn. Zo noemt DTNP het verhogen van de financiële bijdrage van de gemeente. ‘Grofweg een verdubbeling van de subsidie’. Verder kan de vergunningverlening versimpeld worden, bijvoorbeeld door een vergunning voor meerdere jaren te verstrekken. Dit zou de organisatoren veel tijd en geld schelen. De organisatoren van de kermissen krijgen als aanbeveling om samen te werken met één exploitant en het moment van de kermis te heroverwegen, zodat ze buiten het kermishoogseizoen vallen en dus minder hoeven te concurreren met kermissen in grotere plaatsen.
- **Nieuw evenementenbeleid:** gemeente Wijchen heeft aangekondigd dat zij naar aanleiding van het onderzoek het huidige evenementenbeleid gaan herzien. Een voorstel met daarin een visie op de dorpskermissen in relatie tot het huidige evenementenbeleid zal tijdens de vergadering van de perspectiefnota aan de worden gepresenteerd.

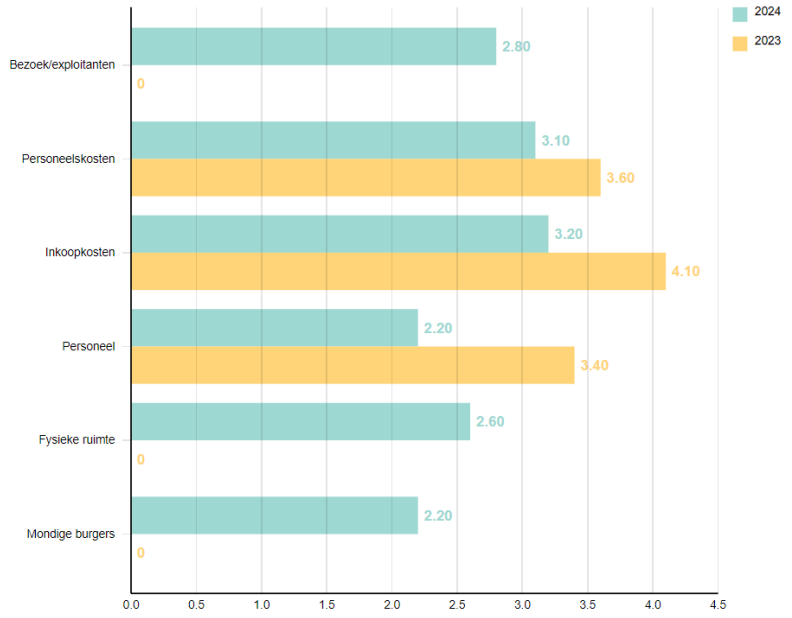
(Regeer, 2024)

Kermissen in cijfers
Jaarlijks voert EduardPieter een Quikscan uit waarbij honderden organisatoren van evenementen een vragenlijst invullen over de verwachtingen en uitdagingen voor het volgende jaar.
Als we kijken naar de hoeveelheid kermissen die meer dan 5000 bezoeken genereren, dan zien we dat er in 2019 261 plaatsvonden. In 2022 was er een lichte groei naar 267 maar in 2023 een daling naar 247. Ook de bezoekaantallen tonen een dalende trend van respectievelijk 9,8 miljoen in 2019 naar 8,5 miljoen in 2022 en 8,3 miljoen in 2023. De coronajaren laten we buiten beschouwing, maar we weten dat 2021 in verhouding een positief jaar was omdat kermissen als een van de weinige evenementtypen door konden gaan.

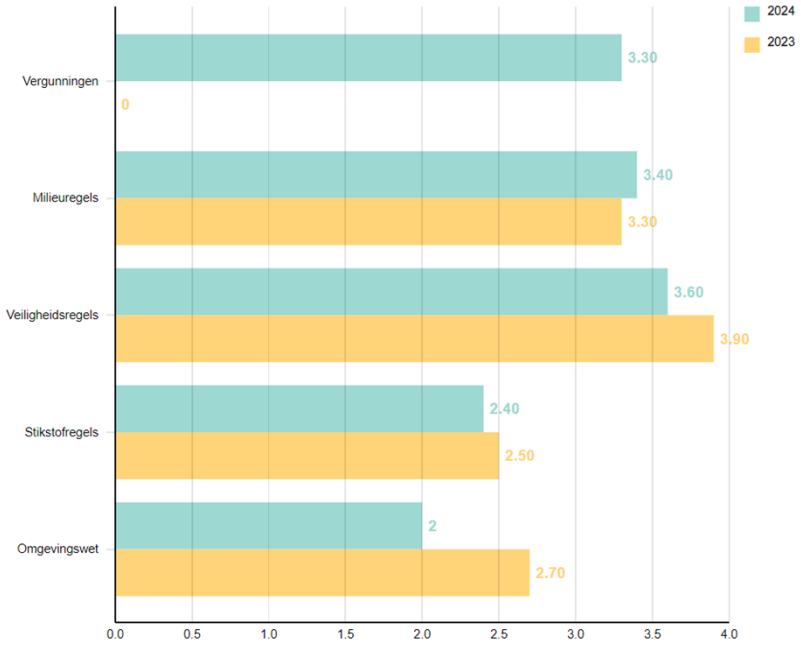
- **Organisatoren fors minder positief dan in 2023**

- **Algemene uitdagingen kermissen 2024**

- **Gevolgen van overheidsmaatregelen**

(Oud, 2024)

Benchmark

We hebben een compacte benchmark uitgevoerd om inzicht te verkrijgen in de aanpak van dit vraagstukken door andere gemeenten in de regio. Dit stelt ons in staat om best practices te identificeren, mogelijke valkuilen te vermijden, en onze beleidskeuzes te onderbouwen.

Voerendaal

Datum overleg:	6-6-24
Contactpersoon:	C. Keulen
Functie:	Vergunningverlener APV & Bijzondere Wetten

Gemeente Voerendaal heeft géén kermis meer. De Covid-19 pandemie heeft 'het laatste zetje gegeven' waardoor er geen kermis meer is in gemeente Voerendaal. De gemeente hanteerde betreffende de kermis al enige tijd een 'doodbloed strategie'. Het bleek namelijk al enige tijd niet meer haalbaar om een volwaardige kermis te realiseren in de gemeente.

In de laatste fase werd het organiseren van de kermis extern uitbesteed aan zogenaamde Kermisorganisatoren. Hiervoor betaalde de gemeente per kermis ongeveer €5.000,-. Deze werkwijze rendeert echter (ook) niet. Politiek en inwoners zijn in het algemeen niet heel rouwig over het vertrek van de kermis. Voerendaal beschikt over een (naar verhouding) goed bezochte jaarmarkt en een aantal kleine evenementen waaraan de gemeente een financiële bijdrage levert. (Keulen, 2024)

Landgraaf

Datum:	17-9-24
Contactpersoon:	H. Bosch
Functie:	Evenementencoördinator

Landgraaf beschikt over 3 verschillende kermissen: Waubach, Schaesberg en Nieuwenhagen. De kermissen worden georganiseerd door kermisorganisatie & advies Rob Meijers (in opdracht van de gemeente). Gemiddeld zijn er +/- 10 attracties/ foodkraampjes aanwezig op de kermis.

Ron Meijers ontzorgt de gemeente volledig met het organiseren van de kermissen. Ron Meijers zorgt voor een kwalitatief hoogwaardig aanbod van attracties, een goede indeling en uitstraling van het kermisterrein, het goed functioneren en begeleiden van de kermisexploitanten, promotie, een aansprekend dansprogramma voor de kermisgasten en samenwerking met lokale ondernemers. Hierdoor beschikt de gemeente zelf niet meer over een kermismeester. "Uit deze vruchtbare samenwerking tussen Rob Meijers en de gemeente is de kermis van Schaesberg tot een ouderwets succes gemaakt. "Landgraaf beschikt over 3 kermissen (die ieder eenmaal per jaar georganiseerd worden). De gemeente stelt hiervoor jaarlijks een €33.000,- ter beschikking aan Rob Meijers advies. Kermisexploitanten betalen géén standplaatskosten, maar wel de verbruikte energiekosten.
De Landgraafse politiek vindt het van belang dat de kermissen 1) blijven in de dorpskernen én 2) dat de kermissen een volwaardig karakter hebben dat bijdraagt aan de beleving van de inwoners. (Bosch, 2024)

Bibliografie

Bosch, H. (2024, September 17). Benchmark Kermis. (T. d. Beijer, Interviewer)
Keulen, C. (2024, juni 6). Benchmark kermis en weekmarkt. (T. d. Beijer, Interviewer)

Oud, E. P. (2024, januari 3). *Quickscan kermissen 2024*. Opgehaald van respons: https://respons.nl/quickscan-kermissen-2024/

Regeer, L. (2024, maart 27). *Kermissen in dorpen dreigen te verdwijnen*. Opgehaald van Weekblad-wegwijs: https://www.weekblad-wegwijs.nl/nieuws/nieuws/15778/kermissen-in-dorpen-dreigen-te-verdwijnen#:~:text=Dat%20concludeert%20het%20onderzoeksbureau%20Droogh,staat%20waarin%20de%20kermiswereld%20verkeert.

Schmidt, E. (2024, september 22). *De tijd dat gemeenten winst maken op de kermis is wel voorbij'*. Opgehaald van De Limburger : https://www.limburger.nl/cnt/dmf20240922_93528972#:~:text=Bekijk%20onze%20abonnementen%20%3E-,Grootste%20kermis%20van%20Limburg%20begint%20vrijdag%20in%20Weert%3A%20%27De%20tijd,de%20kermis%20is%20wel%20voorbij%27&text=De%20grootste%20kermis%20van%20Limbu

Schreuder, C. (2023, 06 14). *Kermis onder druk? In Limburg valt het mee.* Opgehaald van L1nieuws: https://www.l1nieuws.nl/nieuws/2198862/kermissen-onder-druk-in-limburg-valt-het-mee